

**מדינת ישראל
בתי הדין לעבודה**

כללי התנהגות ואתיקה של נציגי הציבור

בבתי הדין לעבודה

(נוסח מעודכן יוני 2020)

תוכן העניינים

פרק א': מבוא

פרק ב': אי-תלות בענייני שפיטה

פרק ג': ניגוד עניינים

פרק ד': מילוי התפקיד כנציג הציבור

פרק ה': יישוב סכסוכים, בוררות ומתן עדות

פרק ו': התנהגות שלא תוך כדי מילוי התפקיד כנציג הציבור

פרק א': מבוא

בבית הדין לעבודה מכהנים שופטים ונציגי ציבור. נציגי הציבור בבית הדין לעבודה הם נציגי עובדים ומעסיקים, המתמנים על ידי שר המשפטים ושר התעשייה המסחר והתעסוקה, לאחר התייעצות בארגוני העובדים והמעסיקים. נציגי הציבור מתמנים בשתי רשימות: רשימה אחת של נציגי עובדים, ורשימה שנייה של נציגי מעסיקים.

נציגי הציבור בבית הדין לעבודה הם חלק מהמבנה של המערכת השיפוטית בנושאי משפט העבודה והביטחון הסוציאלי, והם נוטלים חלק בהליכים השיפוטיים האזרחיים בבית הדין לעבודה ותורמים תרומה רבת חשיבות לפסיקתו של בית הדין. נציגי הציבור בבית הדין לעבודה משולבים אף בפעולות פישור, גישור ויישוב סכסוכים במסגרת בתי הדין לעבודה.

נציגי הציבור מתמנים לתקופה של ארבע שנים. עם זאת, מתוקף סעיפים 15 ו-15א לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ניתן להשעות או להעביר את נציגי הציבור מתפקידו, בשל התנהגות בצורה שאינה הולמת תפקיד של נציג ציבור בבית הדין לעבודה.

נציגי הציבור בבית הדין לעבודה פועלים במסגרת מערכת השפיטה, והם בגדר "עובדי הציבור" לעניין חוק העונשין, התשל"ז-1977. לפיכך, על-פי מעמדם של נציגי הציבור, עליהם לנהוג גם לפי כללי התנהגות ואתיקה, אשר ראוי לנהוג לפיהם, כפי שהדבר מקובל לגבי נושאי תפקידים ומשרות במערכת השפיטה ובשירות הציבורי, הן בתקופת כהונתם כנציגי הציבור והן לאחר מכן.

מתוקף היותם חברים במושב לדין, חלים על נציגי הציבור כללי התנהגות ואתיקה. כללים אלה המפורטים להלן, נועדו להדריך ולהנחות את נציגי הציבור בבית הדין לעבודה, בנושאים הקשורים לפעילותם של נציגי הציבור במילוי תפקידיהם כנציגי הציבור, בתקופת כהונתם ואחריה, וכן שלא תוך כדי מילוי תפקידיהם כנציגי הציבור. כללי התנהגות ואתיקה של נציגי הציבור ישמשו גם כבסיס ליישום הוראות סעיף 15 ו-15א לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, בדבר אפשרות של השעיה או העברת נציג ציבור מתפקידו, אם הוא "התנהג בצורה שאינה הולמת תפקיד של נציג ציבור בבית הדין", וכן יינתן להם משקל לעניין חידוש המינוי של נציג הציבור.

יצוין, כי כללי האתיקה אינם בגדר "רשימה סגורה" של כללים ממצים ומלאים. ככל שמתעוררת שאלה לגבי התנהגות ואתיקה של נציג הציבור, שאין לגביה הוראה בחוק או בכללים, תידון השאלה ותבורר בהתאם למגמתם ולרוחם של הוראות החוק וכללי האתיקה.

הכללים, בנוסחם המקורי, הם פרי המלצתה של הוועדה לבחינת הנושא בראשותו של סגן הנשיא (בדימוס) יצחק אליאסוף.

לאור החשיבות שאנו מייחסים להטמעת כללי האתיקה וההתנהגות של נציגי הציבור, ולשיפור הנגישות וההיענות, מונו בכל אחד מבתי הדין האזוריים לעבודה שופטים כ"נאמני אתיקה". בתפקידם זה הם מנחים את נציגי הציבור בכל הנוגע לשאלות בתחומים אלה והמענה עליהן.

נציגי הציבור בבית הדין לעבודה מתבקשים לעיין בכללים ולנהוג לפיהם. ככל שנציג הציבור או נציגת הציבור ירצו לקבל הנחיה או הבהרה בעניין של התנהגות ואתיקה שלהם, רשאים הם לפנות אל השופטים נאמני האתיקה ולקבל את הנחייתם והדרכתם.

פרק ב': אי-תלות בענייני שפיטה

כלל א'

כנציג הציבור בבית הדין לעבודה, יקפיד נציג הציבור על אי-תלות, ולא תהא עליו מרות בענייני שפיטה, אלא מרותו של הדין, כאמור בסעיף 16 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969:

"16. (א) אין על נציג ציבור מרות בענייני שפיטה, אלא מרותו של הדין.
(ב) בפעולתו בבית הדין יפעל נציג ציבור לפי מצפונו ולא יראה עצמו חייב בנאמנות לארגון שבהתייעצות עמו נתמנה או לציבור שהוא מייצג".

כלל ב'

במילוי תפקידו כנציג הציבור, יפעל נציג הציבור בתום לב, ללא משוא פנים ובהגינות. אינטרסים אישיים, משפחתיים, כלכליים, חברתיים או פוליטיים של נציג הציבור, לא ישפיעו על התנהגותו של נציג הציבור או על הכרעותיו בהליך שבו הוא משתתף. כמו כן, אל לנציג הציבור להיות מושפע מחשש מפני ביקורת או מהרצון לשאת חן בעיני הכלל, היחיד או הארגון שמטעמו הוא מונה כנציג הציבור.

ניגוד עניינים וקשר של נציג ציבור להליך המתנהל בבתי הדין עבודה

כלל ג' *

(א) על נציגי הציבור יחולו הוראות סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, כפי שתוקן בשנת התשס"ד, בנושא פסלות וניגוד עניינים. להלן נוסח הסעיף:

"עילות פסלות"

77א. (א) שופט לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

(1א) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), שופט לא ישב בדין בידעו שמתקיים אחד מאלה:

(1) צד להליך, בא כוחו או עד מרכזי, הוא בן משפחה של השופט או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת;

(2) יש לשופט עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך, בבא כוחו או בעד מרכזי, או שלבן משפחה מדרגה ראשונה של השופט יש עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבא כוחו;

(3) בטרם התמנה לשופט היה השופט מעורב באותו עניין הנדון בהליך שלפניו כבא כוח, כבורר, כמגשר, כעד, כיועץ מקצועי, כמומחה, או בדרך דומה אחרת.

לעניין סעיף קטן זה –

"**בן משפחה**" – בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח, סב, נכד וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו;

"**בן משפחה מדרגה ראשונה**" – בן זוג, הורה, ילד, אח וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו;

"**עד מרכזי**" – עד שנדרשת הערכת מהימנותו לצורך הכרעה בהליך.

(2א) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(1א) שופט רשאי לשבת בדין אם מפאת דחיפות העניין לא ניתן לקיים את ההליך לפני שופט אחר ועלול להיגרם נזק חמור או עיוות דין אם לא ידון בעניין.

(3א) על אף האמור בסעיף קטן (1א)(2), שופט רשאי לשבת בדין אם העברת העניין לכל שופט אחר לא תשנה את עילת הפסלות.

(ב) נטענה טענת פסלות נגד שופט, יחליט בה אותו שופט לאלתר ולפני שייתן כל החלטה אחרת.

(ב1) התקיימה עילת פסלות לפי סעיף קטן (1א)(1) או (2), הנוגעת לעורך דין או לבא כוח אחר, שהתקיימו בו נסיבות המחייבות קבלת היתר לייצוג כאמור בסעיף 53ב לחוק לשכת עורכי הדין, רשאי בית המשפט להתיר את הייצוג, לבקשת עורך הדין או בא הכוח, אם מצא כי הנזק שייגרם לצד להליך אם לא יתיר את הייצוג עולה על הנזק שייגרם לצד להליך או לאינטרס הציבורי בשל הפסקת הדיון או החלפת שופט; התיר בית המשפט את הייצוג כאמור, לא ישב בדין השופט שלגביו התקיימה עילת הפסלות.

(ג) החלטת שופט או בית משפט לפי סעיף זה תהיה מנומקת, ורשאי בעל דיו לערער עליה לפני בית המשפט העליון; בערער ידון נשיא בית המשפט העליון, או מותב של שופטי בית המשפט העליון, או שופט אחד, הכל כפי שיקבע הנשיא".

הוראות סעיף 77א לחוק בתי המשפט, כמצוטט לעיל, חלות, בשינויים המחויבים, גם על השופטים, הרשמים ונציגי הציבור בבית הדין לעבודה, וזאת על-פי סעיף 39א לחוק בית הדין לעבודה, בו נאמר כדלקמן:

"טענת פסלות"

39א. הוראת סעיף 77א לחוק בתי המשפט תחול בשינויים המחויבים על השופטים, הרשמים ונציגי הציבור של בית הדין; ערעור כאמור בסעיף 77א(ג) יהיה לפני בית הדין הארצי, וידון בו נשיא בית הדין הארצי, או מותב של שופטי בית הדין הארצי, או שופט אחד, הכל כפי שיקבע הנשיא".

כלל ג'(1)

נודע לנציג ציבור בבית דין אזורי לעבודה או בבית הדין הארצי לעבודה, על קיומו של קשר להליך המתנהל בבית דין לעבודה, בין אם ההליך מתנהל בבית הדין בו הוא משמש ובין אם ההליך מתנהל בבית דין אחר - יגיש הודעה בכתב לנשיא בית הדין האזורי או הארצי - לפי העניין, על הקשר להליך כאמור. ההודעה תוגש בתכוף למועד בו נודע לראשונה לנציג הציבור על קיום הקשר, כאמור.

נציג ציבור שתקופת מינויו הסתיימה והוא בעל דין או עד בהליך - יודיע על כך, בהקדם האפשרי, לשופט היושב בדין באותו הליך, או לנשיא בית הדין. הנשיא, או השופט היושב בדין, ייתן החלטתו בנוגע לאופן ניהול ההליך, לאחר שיקבל את עמדת הצדדים לאותו הליך.

כלל ג'(2)*

נציג הציבור שבן משפחה שלו הינו ברשימת המומחים היועצים הרפואיים בבית הדין לעבודה, ימסור על כך הודעה לנשיא בית הדין הארצי ולוועדת האתיקה של נציגי הציבור.

הגדרות לכללים ג'(1)-ג'(2)*

"הליך" - הליך בבית הדין בו משמש נציג הציבור, או הליך המתקיים בבית דין אזורי אחר מזה בו משמש נציג הציבור, או הליך המתקיים בבית הדין הארצי לעבודה, או עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק, על פסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה.

"קשר להליך" - מקרים בהם נציג ציבור הוא בעל דין בהליך, עד בהליך, או בעל נגיעה אחרת להליך.

"נגיעה אחרת להליך" - לרבות מקרים בהם **"בן משפחה"** של נציג הציבור הוא בעל דין או עד בהליך, המתנהל בבית הדין שבו משמש נציג הציבור.

"בן משפחה" - בן זוג, לרבות ידוע(ה) בציבור, ילד, הורה, אח, אחות, סב, סבתא, הורה של בן/בת הזוג, ובן זוג או ילד של כל אחד מאלה בהתאם לעניין.

פרק ד': מילוי התפקיד כנציג הציבור

כלל ד'

על מנת לקיים את ההליכים בבית הדין לעבודה כסדרם, ולמנוע שיבושים ותקלות בעבודת בית הדין, על נציג הציבור להבטיח את השתתפותו המלאה בכל הדיונים בבית הדין, שאליהם הוא מוזמן, ולמשך כל הזמן שיידרש לכל דיון.

כלל ה'

נציג הציבור אשר הוזמן לדיון בבית הדין לעבודה, והוא אינו יכול להשתתף בדיון, יודיע על כך בהקדם האפשרי למזכירות בית הדין.

כלל ו'

נציג הציבור יתפנה מכל עיסוקיו האחרים בימי הדיונים שאליהם הוא הוזמן, יגיע בזמן לדיונים ויהיה נוכח ברציפות בכל מהלך הדיונים, עד לסיומם.

כלל ז'

לשם ניהול תקין של ההליך השיפוטי בבית הדין לעבודה, נודעת חשיבות רבה לכך שנציג הציבור יכיר את תוכן תיקי ההליכים שבהם הוא נוטל חלק. לפיכך, נציג הציבור יעשה כל שיידרש כדי להכין את עצמו מבעוד מועד לקראת הדיון בהליך או בהליכים שבהם הוא עומד להשתתף. לשם כך, גם יוכל נציג הציבור להיעזר באב בית הדין.

כלל ח'

הופעתו של נציג הציבור לדיון בבית הדין לעבודה תהיה הולמת.

כלל ט'

נציג הציבור יקפיד על שמירת כללי ניהול הדיון הנקבעים על-ידי אב בית הדין.

כלל י'

נציג הציבור יימנע מקביעת עמדה מוקדמת בנושא הדיון, ויימנע מהבעת דעה במהלך הדיון, שממנה ניתן ללמוד על התרשמותו או מסקנותיו מנושאי הדיון.

כלל י"א

נציג הציבור יקפיד על התנהגות והתבטאות הולמות ביחסים עם חברי המותב ועם הצדדים לדיון ובאי-כוחם.

כלל י"ב

נציג הציבור יימנע משיבה בצוותא, בין כתלי בית הדין לעבודה, עם צד להליך המתנהל לפניו או עם עורך דינו, וכן יימנע משיחה, בין כתלי בית הדין לעבודה, עם צד להליך או עורך דינו, אף בנושאים שאינם קשורים להליך.

כלל י"ג

נושאים הקשורים להליך שבו משתתף נציג הציבור, וכן הדיונים בהליך, יידונו ויעלו לשיחה בין חברי המותב בלבד. נציג הציבור יימנע משיחה בנושאים האמורים עם כל גורם אחר, לרבות צד להליך, עורך דין המייצג צד בהליך, עיתונאי או איש תקשורת, ולא יתראיין בכלי התקשורת בנוגע להליך בו השתתף במסגרת מותב בית הדין, בין במהלך הדיון ובין לאחר סיומו. האמור לעיל אינו מונע מאת נציג הציבור להיוועץ עם שופטים ונציגי ציבור אחרים בבית הדין לעבודה, בשאלות משפטיות המתעוררות בהליך שבו הוא משתתף, אך מבלי לגלות את זהות הצדדים בהליך שבו הוא משתתף

כלל י"ד

נציג הציבור יימנע מלגלות דעות ועמדות, לרבות דברי ביקורת שלו או של חברי המותב, שהושמעו במהלך ההתייעצויות והכנת פסק הדין בהליך. כלל זה יחול הן בשלב שלפני מתן פסק הדין והן בשלב שלאחר מתן פסק הדין.

כלל ט"ו

נציג הציבור ינהג ללא שיהוי לעניין מתן פסק הדין והחתימה על פסק הדין, בהליך שבו הוא משתתף.

כלל ט"ז

נציג הציבור יימנע מגילוי ומשימוש במידע, שאיננו נחלת הכלל, העולה מדיונים שבהם הוא משתתף.

כלל י"ז

בחלוף זמן סביר לאחר מתן פסק הדין בהליך ולאחר שהוברר כי לא הוגש עליו ערעור, רשאי נציג הציבור שהשתתף באותו הליך, לקחת חלק בדיון פנימי או פומבי בהתייחס להיבטים בעלי השלכה כללית ועקרונית הנלמדים מפסק הדין באותו הליך. ובלבד שהשתתפותו בדיון הפנימי או הפומבי תהיה בכפוף לכללים י"ג, י"ד ו- ט"ז לעיל (אי גילוי דעות, עמדות או דברי ביקורת של חברי המותב בהליך בו השתתף והימנעות מגילוי ומשימוש במידע); ובכפוף לכללים כ"ט ו - ל' בפרק ו' להלן (הימנעות מהתבטאות שיש בה זילות או פגיעה במערכת השפיטה והקפדה על התבטאות וסגנון הולמים בהופעות ובפרסומים פומביים).

פרק ה': יישוב סכסוכים, בוררות ומתן עדות

כלל י"ח

הכללים שבפרקים ב', ג' ו-ד' לעיל, יחולו על נציג הציבור, בהתאמות הנדרשות, גם בעת שהוא משמש, כנציג הציבור, בתפקיד בהליכי יישוב סכסוך, פישור או גישור, המתנהלים מטעם בית הדין לעבודה, במסגרת ניהול ההליך בבית הדין.

כלל י"ט

נציגי ציבור אשר מונו על-ידי בית הדין לעבודה כ"מפשרים", לפי תקנה 3(ד) לתקנות בית הדין לעבודה (פישור), התשנ"ג-1993, ימלאו בהקפדה את חובותיהם לפי התקנות האמורות.

כלל כ'

נציג הציבור רשאי לשמש ולעסוק כ"מגשר" בהתאם לתקנות בתי המשפט (גישור), התשנ"ג-1993, אך ורק בעניין שאינו נתון לסמכותו השיפוטית של בית הדין לעבודה.

כלל כ"א

(א) נציג הציבור אינו רשאי לעסוק כ"מפשר" או כ"מגשר" בעניין הנתון לסמכותו השיפוטית של בית הדין לעבודה, אלא אם הוא עושה כן על-פי מינוי של בית הדין לעבודה, כאמור בכלל י"ח או בכלל י"ט לעיל.

(ב) האמור בכלל זה אינו מונע מנציג הציבור שהוא עובד של ארגון עובדים או עובד של ארגון מעסיקים, ליישב סכסוך בנושאים של יחסי עבודה, במסגרת תפקידו ובמהלך עבודתו בארגון העובדים או בארגון המעסיקים, ובלבד שהדבר נעשה כפעילות אקראית שלו.

כלל כ"ב

נציג הציבור רשאי לשמש ולעסוק כבורר על-פי הסכם בין צדדים לבוררות או על-פי מינוי של בית המשפט לפי סעיף 79(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, אך ורק בעניין שאינו נתון לסמכותו השיפוטית של בית הדין לעבודה.

כלל כ"ג

(א) נציג הציבור אינו רשאי לשמש או לעסוק כבורר בעניין הנתון לסמכותו השיפוטית של בית הדין לעבודה.

(ב) כלל זה חל גם לגבי בוררות במסגרת מוסדית ובוררות לפי סעיף 79(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 וסעיף 39 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.

(ג) האמור בכלל זה אינו מונע מנציג הציבור שהוא עובד של ארגון עובדים או של ארגון מעסיקים, לשמש כבורר בנושאים של יחסי עבודה, במסגרת תפקידו ובמהלך עבודתו בארגון העובדים או בארגון המעסיקים, ובלבד שהדבר נעשה כפעילות אקראית שלו.

כלל כ"ד

נציג הציבור הנדרש להעיד בבית דין לעבודה, וזאת בתוקף תפקידו בגוף שהוא צד להליך באותו בית דין, ויש באותו גוף בעל תפקיד אחר היכול להעיד באותו עניין, מבלי שתיפגענה זכויות או עמדות של הגוף שהוא צד להליך, לא יעיד באותו הליך.

כלל כ"ה

נציג הציבור רשאי להעיד בבית משפט כ"עד מומחה", בתחום עיסוקו או מקצועו.

כלל כ"ו

נציג הציבור אינו רשאי להעיד כ"עד מומחה" בתחום עיסוקו או מקצועו, בכל ערכאה מערכאות בית הדין לעבודה.

כלל כ"ז

על נציג הציבור הרשאי לשמש ולעסוק כ"מפטר", כ"מגשר", כ"בורר" או להעיד כ"עד מומחה", חלות הוראות פרק ו' להלן, בהתאמות הנדרשות.

פרק ו': התנהגות שלא הולמת תוך כדי מילוי התפקיד כנציג הציבור

כלל כ"ח

נציג הציבור יקפיד על התנהגות ההולמת נציג ציבור, גם שלא תוך כדי מילוי התפקיד כנציג הציבור.

כלל כ"ט

התבטאות של נציג הציבור בעניינים הנוגעים למערכת השפיטה, תיעשה באופן מכובד וראוי.

כלל ל'

נציג הציבור יקפיד על התבטאות וסגנון הולמים בהופעותיו הפומביות וכן בפרסומים שלו.

כלל ל"א

נציג הציבור לא ישתמש בתוארו כנציג ציבור, לצורך פעילות שאינה קשורה בתפקידו כנציג הציבור, כגון: בעבודתו או בעיסוקו, בפעילות כלכלית, ציבורית, פוליטית או חברתית, בנייר מכתבים פרטי, בנייר מכתבים של גוף שבו נציג הציבור הוא חבר או ממלא תפקיד, במכתב אישי, בכרטיס ביקור, בהמחאה, בפנייה אל רשויות שונות, בכתב או בעל-פה, במתן המלצה ובמגע עם אחרים.

כלל ל"ב

נציג הציבור רשאי להשתמש בתוארו כנציג ציבור ולציין את בית הדין לעבודה שבו הוא מכהן כנציג ציבור, בפירוט קורות חיים, בהרצאה, בספר ובמאמר שהוא כותב. עם זאת, רשאי נציג הציבור להשתמש רק בתואר נציג ציבור בבית הדין לעבודה, ולא בתואר שופט או כל תואר אחר.

כלל ל"ג

עורך דין שהוא נציג הציבור בבית דין לעבודה, לא ייצג צד בכל ערכאות בית הדין לעבודה.

כלל ל"ג (1)

(א) הסתיימה תקופת מינויו של נציג ציבור, שהוא עורך דין, ולא הגיש מועמדות למינוי מחדש, יהא רשאי לייצג צד בערכאות בתי הדין לעבודה, במסגרת הוראות הדין ולפיהן.

(ב) בבית הדין לעבודה בו שימש נציג ציבור, רשאי עורך הדין לייצג צד, במסגרת הוראות הדין ולפיהן, ובלבד שחלפה שנה מיום שהסתיימה תקופת מינויו ולא הגיש מועמדות למינוי מחדש או מיום שהסתיימו כלל ההליכים בהם השתתף כחבר מותב, על פי המוקדם שבין השניים*.

(ג) האמור בס"ק א' ו- ב' לעיל יחול על נציג ציבור הרשאי לייצג צד בבית הדין לעבודה, ושאינו עורך דין.

כלל ל"ד

(א) נציג ציבור בבית דין אזורי לעבודה, שאינו עורך דין, יימנע מייצוג צד בבית הדין האזורי שבו הוא מכהן כנציג ציבור.

(ב) נציג ציבור בבית הדין הארצי לעבודה, שאינו עורך דין, יימנע מייצוג צד בכל ערכאות בית הדין לעבודה.

(ג) הוראות כלל זה חלות גם לגבי ייצוג של ארגון עובדים או ארגון מעסיקים, המגיש תובענה מטעמו או בשמו של עובד או מעסיק, ייצוג של גוף המגיש תובענה בשם עובד וייצוג של "עותר ציבורי", בין אם הם מוסמכים לעשות כן על-פי חוק, ובין אם לאו.

כלל ל"ה

נציג הציבור יימנע מלנצל את מעמדו כנציג הציבור לקידום עניין אישי שלו או של אדם אחר, או לכל מטרה שאינה קשורה במילוי תפקידו כנציג הציבור.

כלל ל"ו

נציג הציבור יימנע מקבלת מתנה או כל טובת הנאה אחרת, הקשורה להיותו נציג הציבור.

כלל ל"ז

כללים כ"ט, ל"א, ל"ב ו-ל"ו חלים על נציג הציבור גם לאחר סיום כהונתו כנציג הציבור.